

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela	Data sporządzenia 03.09.2026 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej	Źródło: Inne
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Henryk Kiepora – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej	Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD410
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewa Staniszevska – Zastępcą Dyrektora Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym e-mail: ewa.staniszevska@men.gov.pl Danuta Cierlik – radca w Departamencie Współpracy z Samorządem Terytorialnym e-mail: danuta.cierlik@men.gov.pl tel. (22) 34 74 458	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela, zwanej dalej „projektem ustawy”, jest usprawnienie, w tym przyspieszenie, postępowań wyjaśniających oraz postępowań dyscyplinarnych prowadzonych wobec nauczycieli, zwiększenie ich przejrzystości i przewidywalności, a także zapewnienie wyższego poziomu profesjonalizmu i rzetelności tych postępowań. Jednocześnie celem tego projektu jest zapewnienie nauczycielom większej ochrony przed nadmierną opresyjnością systemu dyscyplinarnego oraz wzmocnienie gwarancji procesowych, w tym prawa nauczycieli do obrony, a także wzmocnienie i ochrona praw i dobra dziecka. Ponadto zachodzi potrzeba doprecyzowania i uporządkowania niektórych przepisów rozdziału 10 *Odpowiedzialność dyscyplinarna* ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych oraz przypadków niewłaściwego stosowania przepisów.

W związku z wnioskami kierowanymi do Ministra Edukacji przez nauczycielskie organizacje związkowe i inne środowiska oświatowe o zmianę niektórych rozwiązań zawartych w pragmatyce zawodowej nauczycieli zarządzeniem Ministra Edukacji z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli (Dz. Urz. ME poz. 32) został powołany Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli. W skład tego Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2026 r. poz. 836) oraz ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949). Zgodnie z § 3 ww. zarządzenia zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania, awansu zawodowego, oceny pracy, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności dyscyplinarnej, a także rozwiązań w zakresie uprawnień do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. Z uwagi na powyższe, w celu wypracowania propozycji rozwiązań w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli w ramach Zespołu została powołana Grupa robocza do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Na prośbę związków zawodowych do prac tej Grupy zostali zaproszeni również przewodniczący komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji oraz odwoławczych komisji dyscyplinarnych. Zarówno członkowie tej Grupy, jak i przewodniczący tych komisji, zgłosili wiele postulatów zmian w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Część z tych postulatów, które w opinii Ministra Edukacji przyczynią się do realizacji opisanego powyżej celu projektu ustawy – Karta Nauczyciela, została uwzględniona w projekcie ustawy. Ponadto, w celu wzmocnienia ochrony praw i dobra dziecka, w projekcie ustawy uwzględniono również postulat zgłoszony przez Rzecznika Praw Dziecka dotyczący wprowadzenia obowiązku zawiadamiania przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny rzeczników dyscyplinarnych o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela lub dyrektora szkoły czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, jeśli taką informację organy uzyskają w toku sprawowania nadzoru pedagogicznego.

Niezbędne jest również doprecyzowanie niektórych przepisów rozdziału 10 ustawy – Karta Nauczyciela, tak aby nie rodziły one wątpliwości interpretacyjnych lub trudności w stosowaniu. Kwestie wymagające doprecyzowania były zgłaszane w szczególności przez dyrektorów szkół, nauczycieli i inne podmioty zainteresowane sprawami oświaty.

Obecnie funkcjonuje 16 komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji powołanych przy wojewodach, dwie odwoławcze

komisje dyscyplinarne dla nauczycieli (jedna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz jedna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego), a także komisja dyscyplinarna pierwszej instancji przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a ustawy – Karta Nauczyciela (tj. dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.), oraz w publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej).

W latach 2024 i 2025:

- rzecznicy dyscyplinarni powołani przy komisjach dyscyplinarnych pierwszej instancji przeprowadzili: w 2024 r. – 799 postępowań wyjaśniających, w 2025 r. – 772 postępowania wyjaśniające;
- komisje dyscyplinarne pierwszej instancji wszczęły: w 2024 r. – 490 postępowań dyscyplinarnych, w 2025 r. – 483 postępowania dyscyplinarne;
- odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania rozpoznaje rocznie ok. 100 odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji;
- odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego rozpoznaje rocznie ok. 2 odwołania;
- średni czas trwania postępowań wyjaśniających wynosił 3 miesiące;
- średni czas trwania postępowań dyscyplinarnych w pierwszej instancji wynosił: w 2024 r. – 5 miesięcy (najkrótszy czas trwania postępowań dyscyplinarnych wynosił 2 miesiące, najdłuższy – 13 miesięcy), w 2025 r. – 5 miesięcy (najkrótszy czas trwania postępowań dyscyplinarnych wynosił 2 miesiące, najdłuższy – 11 miesięcy);
- średni czas trwania postępowań dyscyplinarnych w drugiej instancji wynosił w przypadku odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania – w 2024 r. – 14 miesięcy, w 2025 r. – 13 miesięcy, a w przypadku odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – w 2024 r. i 2025 r. – 2 miesiące;
- średni czas oczekiwania na rozprawę przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji od dnia wpływu wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wynosił: w 2024 r. – 4 miesiące (najkrótszy czas oczekiwania na rozprawę wynosił 2 miesiące, najdłuższy – 13 miesięcy), w 2025 r. – 4 miesiące (najkrótszy czas oczekiwania na rozprawę wynosił 2 miesiące, najdłuższy – 12 miesięcy);
- średni czas oczekiwania na rozprawę w przypadku odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania od dnia wpływu odwołania od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wynosił: w 2024 r. – 12 miesięcy (najkrótszy czas oczekiwania na rozprawę wynosił 3 miesiące, najdłuższy – 24 miesiące), w 2025 r. – 11 miesięcy (najkrótszy czas oczekiwania na rozprawę wynosił 3 miesiące, najdłuższy – 19 miesięcy), a w przypadku odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wynosił: w 2024 r. i 2025 r. – 1 miesiąc;
- w wyniku postępowań przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji orzeczono: 318 kar nagany z ostrzeżeniem, 56 kar zwolnienia z pracy, 51 kar zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania, 14 kar wydalenia z zawodu nauczyciela, 193 osób zostało uniewinnionych, 7 postępowań zostało umorzonych;
- na podstawie art. 85f ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela zostało zawieszonych 84 postępowań dyscyplinarnych prowadzonych wobec nauczycieli i dyrektorów szkół;
- występowały przypadki, w których obwiniony lub jego obrońca wielokrotnie przedkładali zwolnienia lekarskie przypadające w dniach, w których miały odbyć się rozprawy przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji lub odwoławczą komisją dyscyplinarną, co utrudniało zakończenie tych postępowań i rodziło ryzyko ich umorzenia z uwagi na przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- występowały przypadki składania przez obwinionych lub ich obrońców wielokrotnie wniosków o wyłączenie członków składu orzekającego, co utrudniało prowadzenie tych postępowań i wpływało na ich terminowość;
- przy komisjach dyscyplinarnych pierwszej instancji na 351 osób powołanych na funkcję rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców – wyższe wykształcenie prawnicze posiadało 2 rzeczników dyscyplinarnych oraz 5 zastępców rzecznika dyscyplinarnego;
- przy odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania na 12 osób powołanych na funkcję rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców – wyższe wykształcenie prawnicze posiadał 1 rzecznik dyscyplinarny i 2 jego zastępców, a w przypadku odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na 3 osoby powołane na funkcję rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców – wyższe wykształcenie prawnicze posiadał 1 zastępca rzecznika dyscyplinarnego;
- na listę obrońców z urzędu ustalaną w drodze zarządzenia przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania było wpisanych 192 obrońców z urzędu przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji (łącznie dla wszystkich komisji), 48 obrońców z urzędu przed odwoławczą komisją dyscyplinarną przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania i 25 obrońców z urzędu przed odwoławczą komisją dyscyplinarną przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Obecnie zawieszonych w pełnieniu obowiązków nauczyciela jest 250 nauczycieli, w tym nauczycieli pełniących funkcję dyrektora szkoły.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie następujących zmian w ustawie – Karta Nauczyciela.

1. Zmiany usprawniające i przyspieszające postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne prowadzone wobec nauczycieli oraz zapewniające wyższy poziom profesjonalizmu i rzetelności tych postępowań:

- 1) wskazanie elementów, które powinno zawierać zawiadomienie dyrektora szkoły, organu prowadzącego szkołę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny, o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela lub dyrektora szkoły czynu naruszającego prawa i dobro dziecka;
- 2) określenie terminu na wszczęcie postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego – 7 dni od dnia otrzymania polecenia organu, który go powołał;
- 3) wprowadzenie możliwości zawieszenia postępowania wyjaśniającego, w drodze postanowienia wydawanego przez rzecznika dyscyplinarnego, za zgodą organu, który go powołał, w przypadku gdy o ten sam czyn wszczęto wobec nauczyciela postępowanie karne albo postępowanie w sprawach o wykroczenia, na czas trwania tych postępowań. Na postanowienie to nauczycielowi, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające lub jego obrońcy będzie służyło zażalenie, za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego, który wydał postanowienie, do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zmiana ta ma na celu umożliwienie zawieszenia postępowania wyjaśniającego, w sytuacjach, gdy nie ma możliwości pozyskania dowodów w szkole, bowiem nauczyciel dopuścił się czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkowi, o których mowa w art. 6 ustawy – Karta Nauczyciela, poza terenem szkoły, i są one wyłącznie w dyspozycji prokuratury lub Policji;
- 4) zmiany w zakresie przesłuchania świadka w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym, w tym świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia:
 - a) wprowadzenie możliwości przesłuchania świadka przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, w przypadku gdy świadek nie może stawić się osobiście na rozprawę, ponieważ przykładowo jest chory, albo przebywa za granicą. W postępowaniu wyjaśniającym decyzję w tym zakresie będzie podejmował rzecznik dyscyplinarny, a w postępowaniu dyscyplinarnym przewodniczący składu orzekającego, jeżeli będą istniały ku temu warunki techniczne,
 - b) wprowadzenie możliwości odczytania na rozprawie protokołów zeznań świadka złożonych w postępowaniu wyjaśniającym, jeżeli świadek bezpodstawnie odmawia zeznań, zeznaje odmiennie niż poprzednio lub oświadczy, że pewnych okoliczności nie pamięta, albo nie można mu było doręczyć wezwania na rozprawę, albo mimo wezwania nie stawia się na rozprawę, albo przebywa za granicą, i nie ma możliwości przesłuchania go za pomocą urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, albo gdy świadek zmarł,
 - c) wprowadzenie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka, który nie był przesłuchiwany w postępowaniu wyjaśniającym, gdy nie można mu doręczyć wezwania na rozprawę, albo mimo wezwania nie stawia się na rozprawę, albo przebywa za granicą, i nie ma możliwości przesłuchania go za pomocą urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, albo gdy świadek zmarł,
 - d) dookreślenie roli i zadań psychologa obecnego podczas przesłuchania świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia. Przy przesłuchaniu świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia, obecny psycholog nie tylko będzie pełnił rolę ochronną, dbając o dobro dziecka, ale również będzie obowiązany do sporządzenia pisemnej opinii na temat przebiegu przesłuchania tego świadka, która będzie służyć rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz komisji dyscyplinarnej do oceny wiarygodności zeznań tego świadka, a zatem psycholog swoją wiedzą specjalistyczną będzie skutecznie wspomagał w działaniu rzecznika dyscyplinarnego oraz komisję dyscyplinarną. W opinii tej psycholog uwzględni m.in., czy świadek był w stanie zrozumieć zadawane pytania i trafnie opisać zdarzenia oraz czy nie był poddawany sugestiom co do udzielanych odpowiedzi. Powyższe informacje są bardzo istotne dla oceny zgromadzonego materiału dowodowego z przesłuchania nieletniego świadka;
- 5) wprowadzenie rozwiązań ograniczających możliwość instrumentalnego wykorzystywania przez obwinionych lub ich obrońców wniosków o wyłączenie członka składu orzekającego przez pozostawienie bez rozpoznania wniosku;

- opartego na tych samych podstawach faktycznych, co wniosek wcześniej rozpoznany,
 - złożonego po otwarciu rozprawy, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się wiadoma dopiero po rozpoczęciu rozprawy;
- 6) wprowadzenie możliwości prowadzenia rozprawy po przerwie w dalszym ciągu i wyznaczenia nowego członka składu orzekającego, w przypadku odwołania członka, śmierci albo długotrwałej nieobecności członka spowodowanej chorobą, a za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego – również w przypadku wyłączenia członka składu orzekającego od udziału w rozprawie;
 - 7) przeniesienie obowiązku wyznaczania obrońcy z urzędu na przewodniczącego komisji dyscyplinarnej – w przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wnosi o orzeczenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy – Karta Nauczyciela, tj. kary wydalenia z zawodu nauczyciela, a obwiniony nie ma obrońcy z urzędu;
 - 8) uregulowanie możliwości łączenia do wspólnego rozpoznania spraw dyscyplinarnych pozostających w związku podmiotowym lub przedmiotowym przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, co wpłynie m. in. na ograniczenie powielania czynności dowodowych, np. przesłuchań tych samych świadków czy analizy tych samych dokumentów;
 - 9) uregulowanie, iż w przypadku wydania przez odwoławczą komisję dyscyplinarną orzeczenia uchylającego zaskarżone orzeczenie i przekazania sprawy komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, odwoławcza komisja dyscyplinarna będzie obowiązana wskazać jakie okoliczności komisja dyscyplinarna pierwszej instancji powinna wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy oraz jakie czynności powinna powtórzyć lub uzupełnić – zmiana ta pozwoli na uniknięcie powtarzania tych samych błędów przez komisję dyscyplinarną pierwszej instancji i wpłynie na bardziej rzetelne i szybsze rozpoznanie sprawy. Wskazania odwoławczej komisji dyscyplinarnej nie będą mogły natomiast dotyczyć merytorycznego sposobu rozpoznania sprawy, zgodnie bowiem z art. 85a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela komisje dyscyplinarne są niezawisłe w zakresie orzekania;
 - 10) wprowadzenie możliwości sprostowania w każdym czasie oczywistych omyłek pisarskich i rachunkowych w orzeczeniu lub postanowieniu lub w ich uzasadnieniu;
 - 11) rezygnacja z obowiązku każdorazowego przekazywania przez odwoławczą komisję dyscyplinarną sprawy do ponownego rozpatrzenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, w przypadku wznowienia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli przyczyny wznowienia dotyczą wyłącznie postępowania przed odwoławczą komisją dyscyplinarną, np. skład odwoławczej komisji dyscyplinarnej nie odpowiadał warunkom określonym w art. 81 ust. 2–4 ustawy – Karta Nauczyciela lub zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu;
 - 12) wprowadzenie rozwiązań ograniczających zjawisko przewlekłości postępowań dyscyplinarnych prowadzonych wobec nauczycieli:
 - a) określenie terminu, w którym powinna odbyć się rozprawa przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji oraz odwoławczą komisją dyscyplinarną. Rozprawa przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji będzie odbywała się nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Jeżeli akta sprawy zostaną przekazane rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia postępowania wyjaśniającego lub wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – rozprawa będzie odbywała się nie później niż w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania akt sprawy po uzupełnieniu postępowania wyjaśniającego lub uzupełnionego wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Natomiast rozprawa przed odwoławczą komisją dyscyplinarną będzie odbywała się nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia otrzymania odwołania od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji. Maksymalne terminy oczekiwania na rozprawę zostały ukształtowane z uwzględnieniem danych z aktualnej praktyki komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji oraz odwoławczych komisji dyscyplinarnych dotyczących czasu oczekiwania na rozprawę. Zaproponowane terminy umożliwią skrócenie czasu oczekiwania na rozprawę mając na uwadze średni czas oczekiwania na rozprawę w latach 2024 i 2025, a jednocześnie zostały tak ukształtowane, aby w każdym przypadku możliwe było przeprowadzenie rozprawy w rozsądnym terminie,
 - b) wprowadzenie rozwiązań ograniczających przypadki wielokrotnego odraczania rozprawy z powodu niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy. Niestawiennictwo co do zasady nie będzie wstrzymywało rozpoznania sprawy, chyba że nieobecność zostanie należycie usprawiedliwiona albo skład orzekający uzna obecność obwinionego lub jego obrońcy za konieczną. W przypadku powtarzającego się przedkładania usprawiedliwień niestawiennictwa przewodniczący składu orzekającego będzie mógł postanowić o prowadzeniu rozprawy pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy, jeżeli całokształt okoliczności sprawy będzie wskazywał, że odroczenie rozprawy prowadziłoby do przewlekłości postępowania lub stwarzałoby realne ryzyko przedawnienia odpowiedzialności dyscyplinarnej. Ponadto zostały określone również przypadki, w których rozprawa nie będzie odraczana mimo należycie usprawiedliwionej

nieobecności, jeżeli będzie możliwość prowadzenia jej z zachowaniem prawa obwinionego do obrony;

- 13) wprowadzenie wymagania niezbędnego do pełnienia funkcji rzecznika dyscyplinarnego – rzecznik dyscyplinarny będzie musiał legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym. Wymóg ten nie będzie dotyczył zastępców rzecznika dyscyplinarnego. Nie będzie również dotyczył rzeczników dyscyplinarnych powołanych przed dniem wejścia w życie ustawy – rzecznicy niespełniający tego warunku będą mogli pełnić swoją funkcję, z tym że nie dłużej niż do czasu zakończenia kadencji komisji dyscyplinarnej, przy której zostali powołani;
- 14) odstąpienie od zasady określonej w art. 81 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, zgodnie z którą do składu orzekającego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wchodzi co najmniej jeden nauczyciel, a do składu odwoławczej komisji dyscyplinarnej – co najmniej dwóch nauczycieli zatrudnionych w szkole tego samego typu co nauczyciel, którego dotyczy postępowanie; projektowana zmiana przyczyni się m. in. do zwiększenia elastyczności w powoływaniu składów orzekających oraz wzmocnienia bezstronności tych składów. Jednocześnie proponuje się doprecyzowanie przepisów w zakresie powoływania członków komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji oraz odwoławczej komisji dyscyplinarnej, tak aby w skład tych komisji byli powoływani nauczyciele ze wszystkich typów szkół i rodzajów placówek funkcjonujących na terenie odpowiednio województwa lub kraju;
- 15) zwiększenie liczby członków składu orzekającego w odwoławczej komisji dyscyplinarnej z 3 do 5, w przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji i zawnioskował o wymierzenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4 ustawy – Karta Nauczyciela, tj. kary wydalenia z zawodu nauczyciela; zmiana wpłynie na podniesienie standardu rozpoznania najpoważniejszych spraw oraz wzmocni gwarancje procesowe dla obwinionego nauczyciela;
- 16) wprowadzenie procedury usuwania braków pisma wnoszonego w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym oraz usuwania braku upoważnienia dla obrońcy z wyboru;
- 17) zaktualizowanie treści art. 85i ustawy – Karta Nauczyciela w zakresie odpowiedniego stosowania w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym dodatkowych przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.) oraz zaktualizowanie treści art. 85 ustawy – Karta Nauczyciela o zmiany wprowadzone w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691) w zakresie doręczeń;
- 18) odstąpienie od obowiązku ustalania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, w drodze zarządzenia, listy obrońców z urzędu dla komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji przy wojewodach oraz odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i nałożenie tego obowiązku na wojewodów i ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Proponowane rozwiązanie jest spójne z obowiązującymi rozwiązaniami dotyczącymi powoływania i odwoływania członków komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji i odwoławczych komisji dyscyplinarnych. Zasadne jest, aby tak jak w przypadku członków komisji dyscyplinarnych, obrońców z urzędu również powoływał organ, przy którym działa dana komisja dyscyplinarna, tj. właściwy wojewoda, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 19) wprowadzenie wynagrodzenia dla wszystkich członków składu orzekającego (obecnie takie wynagrodzenie otrzymuje tylko przewodniczący składu orzekającego) za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia. Wysokość tego wynagrodzenia będzie ustalał organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, z uwzględnieniem obecnego przedziału kwotowego, który został określony w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców, przewodniczących składów orzekających oraz rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców, a także wysokości wynagrodzenia obrońcy z urzędu (Dz. U. z 2024 r. poz. 49), tj. od 200 do 900 zł brutto, w zależności od złożoności sprawy. Powyższa zmiana wpłynie na zwiększenie motywacji i zaangażowania wszystkich członków składu orzekającego i tym samym na zwiększenie profesjonalizmu i sprawności działania komisji dyscyplinarnych;
- 20) nałożenie na przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji obowiązku sporządzenia zawiadomienia o zakończeniu okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciela lub dyrektora szkoły i przesłania go do centralnego rejestru orzeczeń dyscyplinarnych niezwłocznie po zakończeniu okresu zawieszenia, a w przypadku gdy nauczyciel lub dyrektor szkoły jest zawieszony do zakończenia postępowania dyscyplinarnego i wniesiono odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji – nałożenie powyższego obowiązku na przewodniczącego odwoławczej komisji dyscyplinarnej; zmiana ta przyczyni się do zwiększenia rzetelności i aktualności danych w rejestrze;
- 21) usunięcie nadmiarowych danych, które zawiera wniosek dyrektora szkoły lub innego uprawnionego podmiotu o uzyskanie informacji z centralnego rejestru orzeczeń dyscyplinarnych, oraz informacja z tego rejestru. Z uwagi na zbyt rozbudowane dane, jakie powinien zawierać wniosek o uzyskanie informacji z centralnego rejestru orzeczeń

dyscyplinarnych oraz informacja z tego rejestru, proponuje się usunięcie z art. 85y ust. 3 pkt 2 oraz ust. 6 pkt 1 ustawy – Karta Nauczyciela w przypadku osoby, która posiada numer PESEL nadmiarowych danych takich jak: płeć, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa i miejsce zamieszkania, a w przypadku osoby, która nie posiada numeru PESEL – nadmiarowych danych takich jak: płeć, imiona rodziców oraz miejsce zamieszkania. Dane, które będzie zawierał wniosek o uzyskanie informacji z rejestru oraz informacja z tego rejestru, pozwolą na identyfikację nauczyciela, a jednocześnie nie będą one nadmiarowe. Obecnie niektóre z wymaganych danych mogą jedynie wprowadzać w błąd, bowiem np. miejsce zamieszkania nauczyciela wykazane w rejestrze może być inne niż aktualne miejsce zamieszkania nauczyciela ubiegającego się o zatrudnienie. Dane dotyczące imion rodziców mogą ulegać zmianie w przypadku zmiany imienia przez rodzica. Natomiast dana dotycząca płci jest już zakodowana w numerze PESEL.

2. Zmiany zmniejszające opresyjność systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli i zapewniające proporcjonalność reakcji na naruszenia oraz wzmacniające gwarancje procesowe i prawo do obrony nauczycieli w postępowaniach wyjaśniających oraz dyscyplinarnych:

- 1) uregulowanie kwestii związanych z możliwością skierowania przez dyrektora szkoły albo organ prowadzący szkołę spraw do mediacji, co ułatwi rozwiązywanie konfliktów w środowisku szkolnym, odbudowę relacji oraz ograniczy eskalację sporów. W tym zakresie przewiduje się, że:
 - a) do mediacji kierowane byłyby wyłącznie sprawy, których charakter na to pozwala, tj. w których są osoby pokrzywdzone deliktem dyscyplinarnym nauczyciela, z wyłączeniem spraw będących jednocześnie przestępstwem, np. sprawy, w których rodzice dziecka zarzucają nauczycielowi niewłaściwe jego traktowanie, naruszające jego godność i poczucie własnej wartości, wykluczanie z różnych aktywności, ale w których nie doszło np. do przemocy fizycznej, znęcania się, gróźb karalnych,
 - b) dyrektor szkoły oraz organ prowadzący szkołę, w przypadku podejrzenia popełnienia odpowiednio przez nauczyciela lub dyrektora szkoły czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, nadal będą obowiązani zawiadomić o tym rzecznika dyscyplinarnego i jednocześnie będą informowali o skierowaniu sprawy do mediacji, a następnie o wyniku tej mediacji,
 - c) mediacja będzie dobrowolna, a czas jej trwania nie będzie dłuższy niż 30 dni,
 - d) mediację będzie mogła prowadzić każda osoba, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz nie była prawomocnie ukarana karą dyscyplinarną; na osobę mediatora musi zgodzić się nauczyciel, który dopuścił się deliktu dyscyplinarnego, oraz osoba pokrzywdzona tym deliktem. Nie przewiduje się wymogu, że mediatorem musi być osoba zajmująca stanowisko nauczyciela, ani też prowadzenia listy mediatorów,
 - e) na czas trwania mediacji bieg terminu, o którym mowa w art. 85 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela (tj. trzymiesięcznego terminu na skierowanie przez rzecznika dyscyplinarnego do komisji wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo na wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego), będzie ulegał zawieszeniu; w konsekwencji powyższego, bieg pięciomiesięcznego terminu, o którym mowa w art. 85o ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela (tj. terminu na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego), nie rozpoczynałby się, a rozpoczęty ulegałby zawieszeniu do dnia otrzymania przez rzecznika dyscyplinarnego sprawozdania z wyników mediacji,
 - f) jeżeli w wyniku mediacji zostanie zawarta ugoda, a nauczyciel popełnił czyn mniejszej wagi, rzecznik dyscyplinarny, za zgodą organu, który go powołał, będzie mógł umorzyć postępowanie wyjaśniające bez przeprowadzania dalszych czynności (fakultatywna przesłanka umorzenia postępowania wyjaśniającego), albo przeprowadzić postępowanie wyjaśniające i za zgodą organu, który go powołał, skierować wniosek do komisji dyscyplinarnej o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo wydać postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego;
- 2) wprowadzenie dodatkowej przesłanki umorzenia postępowania wyjaśniającego oraz umorzenia postępowania dyscyplinarnego, w postaci znikomej szkodliwości społecznej czynu;
- 3) umożliwienie złożenia przez nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego, wniosku o uznanie go winnego popełnienia zarzucanego czynu oraz o wymierzenie określonej kary, bez przeprowadzania postępowania dowodowego w postępowaniu dyscyplinarnym. Na etapie postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny będzie mógł uwzględnić taki wniosek nauczyciela we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, a następnie komisja dyscyplinarna będzie mogła uwzględnić ten wniosek, jeżeli okoliczności popełnienia czynu i wina nie będą budziły wątpliwości, a cel postępowania dyscyplinarnego zostanie osiągnięty bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Natomiast na etapie postępowania dyscyplinarnego, obwiniony będzie mógł złożyć taki wniosek do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania go na rozprawie, a następnie komisja dyscyplinarna będzie mogła uwzględnić ten wniosek, jeżeli okoliczności popełnienia zarzucanego czynu i wina obwinionego nie będą budziły wątpliwości, a cel

postępowania zostanie osiągnięty bez przeprowadzania postępowania dowodowego oraz nie sprzeciwia się temu rzecznik dyscyplinarny. W przypadku nieuwzględnienia wniosków, o których mowa powyżej, komisja dyscyplinarna będzie prowadzić postępowanie dyscyplinarne w normalnym trybie;

- 4) zmiany w katalogu kar dyscyplinarnych – wprowadzenie kary upomnienia, zastąpienie kary nagany z ostrzeżeniem karą nagany oraz modyfikacja kary zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania polegająca na wprowadzeniu możliwości miarkowania okresu zakazu przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie od 6 miesięcy do 3 lat, z zastrzeżeniem, że kara ta wymierzana jest w pełnych miesiącach i latach. Poszerzenie katalogu kar dyscyplinarnych o karę upomnienia oraz umożliwienie miarkowania okresu zakazu przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela wpłyną na zwiększenie proporcjonalności reakcji na naruszenia i pozwolą na lepsze dostosowanie rozstrzygnięcia do okoliczności konkretnej sprawy. Rozwiązania te mogą pozytywnie wpłynąć na społeczne postrzeganie sprawiedliwości i adekwatności systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- 5) wprowadzenie możliwości orzeczenia przez komisję dyscyplinarną pierwszej instancji kary upomnienia na posiedzeniu niejawnym, bez przeprowadzenia rozprawy, na podstawie wniosku rzecznika dyscyplinarnego. Rozwiązanie to miałoby zastosowanie, jeżeli zebrane w postępowaniu wyjaśniającym dowody pozwalają na ustalenie, że okoliczności popełnienia czynu i wina nauczyciela nie budzą wątpliwości. Od takiego orzeczenia nauczycielowi będzie przysługiwał sprzeciw, w wyniku którego sprawa trafi na rozprawę;
- 6) wprowadzenie obowiązku zawieszenia postępowania dyscyplinarnego, w przypadku gdy o ten sam czyn wszczęto wobec obwinionego postępowanie karne albo postępowanie w sprawach o wykroczenia, na czas trwania postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia, co doprowadzi do ujednolicenia ustaleń faktycznych, ograniczy ryzyko wydania sprzecznych rozstrzygnięć, a także wpłynie na zwiększenie ochrony praw nauczyciela, bowiem zmniejszy ryzyko naruszenia zasady domniemania niewinności;
- 7) wprowadzenie obowiązku wysłuchania nauczyciela albo dyrektora szkoły przed zawieszeniem w pełnieniu obowiązków w szkole przez uprawniony do tego organ; zmiana ta wzmocni prawo do obrony, bowiem nauczyciel albo dyrektor szkoły będzie miał możliwość przedstawienia swojego stanowiska, wyjaśnienia okoliczności zdarzenia czy wskazania dowodów, jeszcze przed zastosowaniem dotkliwego środka jakim jest zawieszenie w pełnieniu obowiązków w szkole;
- 8) określenie terminu na przekazanie odwołania od zawieszenia nauczyciela albo dyrektora szkoły w pełnieniu obowiązków w szkole do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji. Organ, który zawiesił w pełnieniu obowiązków w szkole, będzie zobowiązany przekazać odwołanie od tego zawieszenia do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, w terminie 7 dni od dnia doręczenia odwołania;
- 9) umożliwienie nauczycielom, którym w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków w szkole zostało zmniejszone wynagrodzenie zasadnicze, odwołania się nie tylko od zawieszenia w pełnieniu obowiązków, ale również od rozstrzygnięcia w zakresie zmniejszenia tego wynagrodzenia. Proponuje się, aby o zasadności zmniejszenia tego wynagrodzenia, biorąc pod uwagę stan rodzinny nauczyciela, rozstrzygała komisja dyscyplinarna pierwszej instancji w ramach rozpatrywania odwołania od zawieszenia nauczyciela w pełnieniu obowiązków w szkole, a w drugiej instancji odwoławcza komisja dyscyplinarna.

3. Zmiany wzmacniające ochronę praw i dobra dziecka:

- 1) wprowadzenie obowiązku zawiadamiania przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny rzeczników dyscyplinarnych o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela lub dyrektora szkoły czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, jeżeli taką informację organ uzyska w toku sprawowania nadzoru pedagogicznego, na wzór tożsamego obowiązku dyrektora szkoły oraz organu prowadzącego szkołę, uregulowanego w art. 75 ust. 2a ustawy – Karta Nauczyciela;
- 2) wskazanie w przepisach ustawy – Karta Nauczyciela, że przy przesłuchaniu świadka, który w chwili przesłuchania ukończył 18. rok życia, nie może być obecny odpowiednio nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwiniony, jeżeli świadek ten nadal jest uczniem szkoły, w której zatrudniony jest nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwiniony. Zmiana ma na celu wzmocnienie ochrony ucznia jako świadka oraz zwiększenie wiarygodności zeznań, a także zapewnienie swobody wypowiedzi i autentyczności w składaniu przez niego zeznań, bez skrupowania czy strachu przed konsekwencjami ze strony nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego.

4. Zmiany o charakterze doprecyzującym, wpływające na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych i przypadków niewłaściwego stosowania przepisów w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli:

- 1) doprecyzowanie przesłanek obligatoryjnego wyłączenia członka składu orzekającego od udziału w rozpoznawaniu sprawy oraz rzecznika dyscyplinarnego od udziału w sprawie;

- 2) doprecyzowanie, że zarówno w postępowaniu wyjaśniającym nauczyciel, którego dotyczy to postępowanie, jak i obwiniony w postępowaniu dyscyplinarnym, mogą mieć niewięcej niż dwóch obrońców z wyboru;
- 3) doprecyzowanie przepisów art. 85 ust. 3a ustawy – Karta Nauczyciela dotyczących zawieszenia biegu terminu, o którym mowa w art. 85 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, przez wskazanie, że jeżeli nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, z powodu niezdolności do pracy nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg terminu, o którym mowa w art. 85 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, będzie ulegał zawieszeniu do dnia stawienia się nauczyciela do pracy;
- 4) doprecyzowanie przepisów w zakresie składania zażaleń na postanowienia wydawane w ramach postępowania wyjaśniającego oraz postępowania dyscyplinarnego, w tym art. 85 ust. 5 i art. 85f ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela, polegające na wskazaniu organu, za pośrednictwem którego jest składane zażalenie, a także art. 85b ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela polegające na wskazaniu organu, za pośrednictwem którego jest składane zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego oraz przyznaniu prawa do złożenia tego zażalenia również rzecznikowi dyscyplinarnemu;
- 5) doprecyzowanie przepisów dotyczących udostępniania akt postępowania dyscyplinarnego oraz przepisów dotyczących zawieszenia w pełnieniu obowiązków przez wskazanie, że:
 - a) na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego oprócz obwinionego lub jego obrońcy, możliwość przeglądania akt sprawy oraz sporządzania z nich notatek i kopii posiada również rzecznik dyscyplinarny, który jest uprawniony do złożenia wniosku o sprostowanie protokołu z przebiegu rozprawy,
 - b) przeglądanie akt sprawy oraz sporządzanie z nich notatek i kopii przez rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcę, a po śmierci obwinionego lub gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności – przez jego małżonka, rodzeństwo lub powinowatego w linii prostej, może mieć miejsce nie tylko na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego, ale również po zakończonym postępowaniu dyscyplinarnym, z uwagi na możliwość wznowienia postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem,
 - c) na każdym etapie postępowania dotyczącego zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciel albo nauczyciel pełniący funkcje dyrektora szkoły mogą przeglądać również akta tej sprawy a także sporządzać z nich notatki i kopie;
- 6) doprecyzowanie przepisów dotyczących wznowiania postępowania dyscyplinarnego w przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny, obwiniony lub jego obrońca odwołali się od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych i jednocześnie złożyli wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego;
- 7) uregulowanie okresów zatarcia wprowadzanych kar dyscyplinarnych przy jednoczesnym dookreśleniu, że zatarcie tych kar liczy się od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, a nie od momentu doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia, co wpłynie na pewność i przejrzystość obliczania terminów zatarcia tych kar. Proponuje się, aby kara upomnienia podlegała zatarciu po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, kara nagany – po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu, a kara zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie od 6 miesięcy do 3 lat od ukarania – po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu;
- 8) doprecyzowanie przepisu art. 85r ust. 5 ustawy – Karta Nauczyciela przez wskazanie, że obsługę komisji dyscyplinarnej, w tym obsługę prawną, zapewnia organ, przy którym działa ta komisja;
- 9) rezygnacja z posługiwania się w art. 85t ustawy – Karta Nauczyciela określeniem „decyzja o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków” oraz wskazanie elementów, które powinno zawierać pismo dyrektora szkoły albo organu prowadzącego szkołę o zawieszeniu nauczyciela albo nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły w pełnieniu obowiązków w szkole;
- 10) doprecyzowanie kwestii zwrotu wynagrodzenia nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły za okres zawieszenia, w przypadku gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego. Zwrot ten będzie obejmował nie tylko wstrzymaną wypłatę części wynagrodzenia zasadniczego, ale również dodatków do wynagrodzenia oraz wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe. Rozwiązanie to zostało ukształtowane z uwzględnieniem założenia, że uniewinniony nauczyciel nie powinien ponosić negatywnych konsekwencji wynikających z zawieszenia w pełnieniu obowiązków. Jeżeli zatem przed okresem zawieszenia nauczyciel był uprawniony do określonych dodatków oraz miał przyznane godziny nadwymiarowe, to po uniewinnieniu powinien otrzymać zwrot również tych składników wynagrodzenia;
- 11) dookreślenie, że przewodniczącym komisji dyscyplinarnych i ich zastępcom przysługuje wynagrodzenie tylko w tych miesiącach, w których wykonują czynności związane z pracami komisji. Właściwym do ustalenia czy przewodniczący komisji dyscyplinarnej i jego zastępcy wykonywali w danym miesiącu czynności związane

z pracami komisji dyscyplinarnej i są uprawnieni do wynagrodzenia z tego tytułu będzie organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna. Obecnie organ ten ustala wysokość wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców, w zależności od liczby rozpoznanych spraw, zakończonych wydaniem orzeczenia lub postanowienia, oraz złożoności tych spraw. Są jednak komisje dyscyplinarne, w których w niektórych miesiącach nie są prowadzone żadne sprawy dyscyplinarne i przewodniczący komisji dyscyplinarnych oraz ich zastępcy nie wykonują żadnych czynności związanych z pracami komisji, co dotychczas rodziło wątpliwości w zakresie wypłaty wynagrodzenia za te miesiące;

- 12) doprecyzowanie kwestii związanej z potwierdzeniem przez nauczyciela, przed nawiązaniem z nim stosunku pracy, spełniania warunku, o którym mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela. Proponuje się, aby w celu potwierdzenia spełniania warunku dotyczącego nietoczenia się przeciwko nauczycielowi postępowania karnego w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowania dyscyplinarnego, nauczyciel przed nawiązaniem stosunku pracy był zobowiązany do złożenia oświadczenia w powyższym zakresie, pod rygorem odpowiedzialności karnej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W większości krajów Unii Europejskiej nauczyciele ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną, która często powiązana jest z ich statusem jako pracowników sektora publicznego.

W wielu krajach nauczyciele mają status urzędnika państwowego, np. w Hiszpanii, Francji, Republice Federalnej Niemiec. W takich krajach nauczyciele podlegają ogólnemu systemowi dyscyplinarnemu, który ma zastosowanie do wszystkich urzędników państwowych administracji publicznej, a nie tylko nauczycieli. Rozwiązania przewidziane w takich systemach odpowiedzialności dyscyplinarnej są zbliżone do polskich rozwiązań w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. W Hiszpanii pracownicy sektora publicznego, w tym nauczyciele, odpowiadają za popełnienie trzech typów wykroczeń dyscyplinarnych: drobnych, poważnych lub bardzo poważnych. W przypadku wykroczeń poważnych i bardzo poważnych odpowiednie władze mogą nałożyć tymczasowe zawieszenie w pełnieniu obowiązków na czas postępowania dyscyplinarnego. Za drobne wykroczenia, zgodnie z lokalnymi regulacjami, kara jest orzekana w trakcie skróconego postępowania, podczas którego nauczyciel ma prawo się wypowiedzieć, i ma także prawo złożyć apelację do organu odpowiednio wyższego od organu, który nałożył karę. W przypadku poważnych i bardzo poważnych wykroczeń postępowanie są prowadzone przez wyższe organy lub sądy administracyjne, zgodnie ze stosownymi regulacjami, zapewniając, że nauczyciel ma prawo do odwołania się od decyzji przed organem właściwym do zbadania postępowania lub przed odpowiednim sądem administracyjnym. W Hiszpanii możliwe kary dyscyplinarne to nagana, degradacja pracownika wpływająca na rozwój kariery lub możliwość zmiany, przeniesienie do innego miejsca, zawieszenie w pełnieniu obowiązków (lub w zatrudnieniu i wynagrodzeniu) na jakiś okres i, w najpoważniejszych przypadkach, zwolnienie z publicznego stanowiska. W przypadku bardzo poważnych wykroczeń karą może być rozwiązanie stosunku pracy lub zwolnienie ze służby publicznej.

Natomiast na Cyprze oraz w Portugalii nauczyciele ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną na podstawie rozwiązań odrębnych od powszechnego reżimu pracowniczego, przy czym stopień odrębności tych regulacji jest zróżnicowany. W obu państwach przewidziano szczególne mechanizmy reagowania na naruszenia obowiązków zawodowych nauczycieli, obejmujące zarówno przewinienia związane z wykonywaniem pracy dydaktycznej i wychowawczej, jak i zachowania godzące w bezpieczeństwo uczniów, etykę zawodową oraz zaufanie do służby edukacyjnej.

Na Cyprze funkcjonuje odrębny system dyscyplinarny właściwy wyłącznie dla nauczycieli, uregulowany w przepisach dotyczących służby edukacyjnej i administrowany przez organy związane z systemem oświaty. Postępowanie może zostać wszczęte przez Ministerstwo Edukacji, a czynności wyjaśniające prowadzi co do zasady wyznaczony inspektor szkolny, który gromadzi materiał dowodowy, przesłuchuje strony i sporządza raport. W zależności od wagi sprawy przewinienia są rozpatrywane na różnych szczeblach: drobniejsze naruszenia oceniane są przez Głównego Funkcjonariusza ds. Edukacji każdego dystryktu, natomiast poważniejsze sprawy są badane przez Służby Prawne Republiki i kończą się rozstrzygnięciem Komisji Edukacji ds. Służby Edukacyjnej, która nakłada ostateczną karę dyscyplinarną. Do podstaw odpowiedzialności należą w szczególności zaniedbanie obowiązków zawodowych, niewłaściwe zachowanie wobec uczniów, rodziców lub przełożonych, przemoc oraz czyny karalne, zwłaszcza naruszające bezpieczeństwo lub dobro małoletnich. W poważnych przypadkach możliwe jest zawieszenie nauczyciela w pełnieniu obowiązków, połączone z częściowym albo całkowitym wstrzymaniem wynagrodzenia, przy czym w razie uniewinnienia wynagrodzenie podlega zwrotowi. Katalog sankcji obejmuje nagany, poważną nagany, obniżenie wynagrodzenia, zawieszenie w pełnieniu obowiązków oraz zwolnienie z pracy.

W Portugalii nauczyciele podlegają własnemu systemowi dyscyplinarnemu, który jest uregulowany w ustawie o zawodzie nauczyciela, przy pomocniczym stosowaniu ogólnych przepisów prawa pracy właściwych dla służby cywilnej. Postępowanie dyscyplinarne co do zasady inicjowane jest przez dyrektora szkoły, a w określonych sprawach może w nim uczestniczyć również Inspektorat Generalny ds. Edukacji i Nauki. Postępowanie dyscyplinarne może być wszczęte w przypadku każdego naruszenia, w tym także nieumyślnego, ogólnych lub szczegółowych obowiązków nauczyciela. W praktyce obejmuje to w szczególności naruszenie ogólnych obowiązków służby publicznej związanych z frekwencją, punktualnością, starannością, lojalnością, bezstronnością i rzetelnością, a także naruszenie szczególnych obowiązków kadry nauczycielskiej, a mianowicie obowiązków wobec uczniów, szkoły i innych nauczycieli oraz rodziców lub

opiekunów. Zachowania nauczycieli, które mogą skutkować postępowaniem dyscyplinarnym są zazwyczaj związane z postawami lub praktykami podważającymi etykę zawodową, szacunek dla uczniów, bezpieczeństwo w środowisku szkolnym oraz przestrzeganie regulaminu placówki. Zachowania prowadzące do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego obejmują: nadużycie władzy, dyskryminację lub uprzedzenia, mobbing lub molestowanie seksualne, brak profesjonalizmu i etyki, naruszenie prywatności lub poufności, brak kontroli lub zaniedbania w klasie, nadmierne narażanie uczniów na przemoc lub nieodpowiednie treści, zachowania agresywne, brak zaangażowania w edukację uczniów oraz niesubordynację. Kary dyscyplinarne możliwe do zastosowania to pisemna nagana, grzywna, zawieszenie w wykonywaniu obowiązków, zwolnienie z pracy.

W niektórych krajach przepisy regulujące system edukacji określają jedynie obowiązki i wymagania zawodowe wobec nauczycieli, ale nie przewidują odrębnych postępowań dyscyplinarnych wobec nauczycieli. W tym zakresie mają zastosowanie przepisy prawa pracy obowiązujące również inne grupy zawodowe, np. w Norwegii nauczyciele podlegają pod ten sam prawny system dyscyplinarny i pracowniczy co inni pracownicy. Nauczyciel może ponieść konsekwencje m.in. za: niewypełnienie obowiązków lub niewykonanie przydzielonych zadań, łamanie praw uczniów, nieakceptowalne zachowanie, jak molestowanie lub inne nadużycia, nieetyczne zachowanie lub wykroczenia kryminalne, szczególnie takie, które wpływają na uczniów. Te zachowania są traktowane jako nieprzestrzeganie prawa pracy, a nie jako „dyscyplina zawodowa” w sensie odrębnym. Na Słowacji kwestie odpowiedzialności regulują przepisy Kodeksu Pracy, natomiast są one precyzowane w regulaminie pracy szkoły.

Źródło:

Baza Eurydice sekcja Conditions of Service for Teachers

Odpowiedzi na pytania udzielone przez poszczególne kraje na Forum Eurydice

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Nauczyciele zatrudnieni w publicznych i niepublicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, zespołach przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, organy administracji rządowej oraz osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego	724 367 osób	system informacji oświatowej (stan na dzień 01.04.2026 r.)	• zmiany usprawniające i przyspieszające postępowania wyjaśniające i dyscyplinarne prowadzone wobec nauczycieli oraz zapewniające wyższy poziom profesjonalizmu i rzetelności tych postępowań; • zmiany zmniejszające opresyjność systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli oraz wzmacniające gwarancje procesowe i prawo do obrony nauczycieli w postępowaniach wyjaśniających oraz dyscyplinarnych; • zmiany wzmacniające ochronę praw i dobra dziecka; • zmiany o charakterze doprecyzowującym, wpływające na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych i przypadków niewłaściwego stosowania przepisów w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli
Dyrektorzy publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek, zespołów przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, organy	30 331 osób	system informacji oświatowej (stan na dzień 01.04.2026 r.)	• zmiana dotycząca wskazania w przepisach elementów, które powinno zawierać zawiadomienie dyrektora szkoły o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły czynu naruszającego

administracji rządowej, osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego			prawa i dobro dziecka; • zmiana dotycząca usunięcia nadmiarowych danych, które zawiera wniosek dyrektora szkoły o uzyskanie informacji z rejestru, o którym mowa w art. 85w ustawy – Karta Nauczyciela oraz informacja z tego rejestru; • zmiana dotycząca uregulowania kwestii związanych z możliwością skierowania przez dyrektora szkoły spraw do mediacji; • zmiana dotycząca określenia terminu na przekazanie przez dyrektora szkoły odwołania od zawieszenia nauczyciela w pełnieniu obowiązków w szkole do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji; • zmiana dotycząca wskazania w przepisach elementów, które powinno zawierać pismo dyrektora szkoły o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków w szkole
Organy prowadzące przedszkola, szkoły i placówki, zespoły przedszkoli, szkół i placówek będące jednostkami samorządu terytorialnego oraz organami administracji rządowej	2816	system informacji oświatowej (stan na dzień 01.04.2026 r.)	• zmiany takie jak w przypadku dyrektorów publicznych przedszkoli, szkół i placówek, zespołów przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej, bowiem organy prowadzące wykonują czynności za pracodawcę w stosunku do dyrektora szkoły
Osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, prowadzące przedszkola, szkoły i placówki, zespoły przedszkoli, szkół i placówek	6331	system informacji oświatowej (stan na dzień 01.04.2026 r.)	• zmiany takie jak w przypadku dyrektorów publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek, zespołów przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, bowiem osoby te wykonują czynności za pracodawcę w stosunku do dyrektora szkoły
Organy sprawujące nadzór pedagogiczny (kuratorzy oświaty, organy administracji rządowej)	22	dane własne	• zmiana dotycząca wprowadzenia obowiązku zawiadamiania przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny rzeczników dyscyplinarnych o

			podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela lub dyrektora szkoły czynu naruszającego prawa i dobro dziecka; • zmiana dotycząca wskazania w przepisach elementów, które powinno zawierać zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela lub dyrektora szkoły, czynu naruszającego prawa i dobro dziecka
Organy, przy których powołane są komisje dyscyplinarne pierwszej instancji oraz odwoławcze komisje dyscyplinarne (wojewódzkie, Minister Edukacji, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego)	18	dane własne	• zmiana dotycząca ustalania, w drodze zarządzenia, listy obrońców z urzędu, w przypadku komisji dyscyplinarnych przy wojewodach oraz odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego; • zmiana doprecyzowująca w zakresie art. 85r ust. 5 ustawy – Karta Nauczyciela polegająca na wskazaniu, że obsługę komisji dyscyplinarnej, w tym obsługę prawną, zapewnia organ, przy którym działa ta komisja
Członkowie komisji dyscyplinarnych pierwszych instancji, w tym przewodniczący tych komisji i ich zastępcy, członkowie odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym ds. oświaty i wychowania oraz przy ministrze właściwym ds. ochrony i dziedzictwa narodowego, w tym przewodniczący tych komisji i ich zastępcy	1405	dane pozyskane od komisji dyscyplinarnych pierwszych instancji i odwoławczych komisji dyscyplinarnych	• zmiany usprawniające i przyspieszające postępowania dyscyplinarne prowadzone wobec nauczycieli oraz zapewniające wyższy poziom profesjonalizmu i rzetelności tych postępowań; • zmiany zmniejszające opresyjność systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli oraz wzmacniające gwarancje procesowe i prawo do obrony nauczycieli w postępowaniach dyscyplinarnych; • zmiany o charakterze doprecyzującym, wpływające na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych i przypadków niewłaściwego stosowania przepisów w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli
Rzecznicy dyscyplinarni powołani przy komisjach	366	dane pozyskane od komisji dyscyplinarnych pierwszych	• zmiany usprawniające i przyspieszające

dyscyplinarnych pierwszych instancji i ich zastępcy oraz rzecznicy dyscyplinarni powołani przy odwoławczych komisjach dyscyplinarnych i ich zastępcy		instancji i odwoławczych komisji dyscyplinarnych	postępowania wyjaśniające prowadzone wobec nauczycieli oraz zapewniające wyższy poziom profesjonalizmu i rzetelności tych postępowań; • zmiany wzmacniające ochronę praw i dobra dziecka; • zmiany o charakterze doprecyzowującym, wpływające na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych i przypadków niewłaściwego stosowania przepisów w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli
Uczniowie przedszkoli, szkół i placówek działających na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2026 r. – Prawo oświatowe	ok. 6 667 tys. uczniów	system informacji oświatowej (stan na dzień 01.04.2026 r.)	• zmiany wzmacniające ochronę praw i dobra dziecka

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania w terminie 30 dni:

- 1) reprezentatywnym organizacjom związkowym na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 549) oraz związkom zawodowym wchodzącym w skład reprezentatywnych organizacji związkowych, a także pozostałym związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli:
 - a) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
 - b) Forum Związków Zawodowych,
 - c) Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność”,
 - d) Zarządowi Głównemu Związku Nauczycielstwa Polskiego,
 - e) Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
 - f) Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Forum-Oświata”,
 - g) Związkowi Zawodowemu „Rada Poradnictwa”,
 - h) Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
 - i) Sekcji Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”,
 - j) NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych,
 - k) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”,
 - l) Komisji Krajowej Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”,
 - m) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”,
 - n) Konfederacji Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce,
 - o) Związkowi Zakładów Doskonalenia Zawodowego,
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423):
 - a) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Konfederacji Lewiatan,
 - c) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
 - d) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
 - e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
 - f) Federacji Przedsiębiorców Polskich,
 - g) Polskiemu Towarzystwu Gospodarcemu;
- 3) na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2026 r. poz. 836) – Radzie Dialogu Społecznego;
- 4) na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949) – Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przesłany do konsultacji w terminie 30 dni takim organizacjom społecznym i gospodarczym, jak:

- 1) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 2) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 3) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;

- 4) Polska Izba Firm Szkoleniowych;
- 5) Rada Szkół Katolickich;
- 6) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 7) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 8) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną;
- 9) Polski Związek Głuchych – Zarząd Główny;
- 10) Polski Związek Niewidomych – Zarząd Główny;
- 11) Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT;
- 12) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”;
- 13) Stowarzyszenie „Dobra Edukacja”;
- 14) Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”;
- 15) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 16) Polska Rada Ekumeniczna;
- 17) Alians Ewangeliczny RP;
- 18) Polski Związek Logopedów;
- 19) Federacja Inicjatyw Oświatowych;
- 20) Konferencja Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych;
- 21) Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji;
- 22) Ogólnopolskie Forum Niepublicznych Szkół Wiejskich;
- 23) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej;
- 24) Fundacja Fabian Digital;
- 25) Unia Miasteczek Polskich;
- 26) Unia Metropolii Polskich;
- 27) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 28) Związek Miast Polskich;
- 29) Związek Powiatów Polskich;
- 30) Związek Województw RP;
- 31) Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych;
- 32) Związek Samorządów Polskich;
- 33) Izba Pracodawców Polskich.

Projekt ustawy zostanie również skierowany do zaopiniowania przez wojewodów, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną omówione w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

budżet państwa	- 0,367	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 1,1	- 11,367
JST	- 0,174	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 0,521	- 5,384
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Projektowane rozwiązania spowodują dodatkowe skutki finansowe dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa oraz mogą spowodować dodatkowe skutki finansowe dla budżetów niektórych jednostek samorządu terytorialnego.											
	Zmiana polegająca na wprowadzeniu wynagrodzenia dla pozostałych członków składu orzekającego za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa. W związku z powyższym konieczne będzie zwiększenie limitu wydatków dla dysponentów następujących części budżetowych: część 30 – Oświata i wychowanie, część 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz w ramach części 85 budżetów poszczególnych wojewodów. Zmiana polegająca na doprecyzowaniu kwestii zwrotu wynagrodzenia nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły za okres zawieszenia, w przypadku gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego, w ten sposób, że zwrot ten będzie obejmował również dodatki do wynagrodzenia oraz wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe, może powodować dodatkowe niewielkie skutki finansowe dla budżetów niektórych jednostek samorządu terytorialnego. Wymieniona zmiana będzie dotyczyła jedynie nielicznych jednostek samorządu terytorialnego i rozliczenie wydatków z tego tytułu będzie odbywać się w ramach wynagrodzenia średniego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w skład którego wchodzi dodatki oraz wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	1) Wprowadzenie wynagrodzenia dla pozostałych członków składu orzekającego za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia. Obecnie art. 85p ust. 1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela przewiduje wynagrodzenie wyłącznie dla przewodniczącego składu orzekającego za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia. Wysokość tego wynagrodzenia ustala organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna. Natomiast sposób ustalania wysokości wynagrodzenia dla ww. osoby określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców, przewodniczących składów orzekających oraz rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców, a także wysokości wynagrodzenia obrońcy z urzędu (Dz. U. z 2024 r. poz. 49). Zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia, przewodniczącemu składu orzekającego przysługuje wynagrodzenie za rozpoznanie sprawy, zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia, w wysokości od 200 do 900 zł brutto, w zależności od złożoności sprawy. Do wyliczeń środków niezbędnych do sfinansowania wynagrodzenia dla pozostałych członków składów orzekających w odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania, odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a ustawy – Karta Nauczyciela, oraz komisjach dyscyplinarnych pierwszych instancji przy właściwych wojewodach przyjęto wynagrodzenie, które zostało faktycznie wypłacone w 2025 r. przewodniczącym składów orzekających tych komisji za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia. Wyliczenie środków, które będą potrzebne na sfinansowanie skutku finansowego planowanej zmiany, zostało dokonane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na podstawie danych przekazanych przez komisje dyscyplinarne pierwszych instancji przy właściwych wojewodach, komisję dyscyplinarną pierwszej instancji przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a ustawy – Karta Nauczyciela, odwoławczą komisję dyscyplinarną przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz odwoławczą komisję dyscyplinarną przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Do oszacowania kosztów tej zmiany przyjęto, że pozostali członkowie składów orzekających otrzymają wynagrodzenie w takiej wysokości jak w 2025 r. otrzymali przewodniczący składów orzekających. Przyjęto zatem, że łączne wydatki na wynagrodzenia pozostałych członków składów orzekających będą stanowiły dwukrotność											

wydatków poniesionych na wynagrodzenia przewodniczących składów orzekających w 2025 r. Wynagrodzenie ustalone za rozpoznanie danej sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia może być niższe niż zakładane, jednak należy mieć na uwadze, że w niektórych sprawach komisje dyscyplinarne będą orzekały w składzie 5 członków lub może być większa liczba spraw niż w 2025 r. Wynagrodzenie to będzie ustalane tak jak dotychczas dla przewodniczących składów orzekających, tj. za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia, z zachowaniem obecnego przedziału kwotowego, od 200 do 900 zł brutto, w zależności od zawłości sprawy. Przyjmując powyższe założenia, dodatkowe skutki finansowe niezbędne w celu wprowadzenia powyższej zmiany oszacowano na 1 100 tys. zł rocznie, z czego w części 30 – 280 tys. zł, w części 24 – 4 000 zł i w części 85 – 816 tys. zł. W roku wejścia w życie projektowanej ustawy powyższe rozwiązanie będzie obowiązywało przez 4 miesiące. W związku z czym prognozowany skutek finansowy będzie wynosił 367 tys. zł, z czego w zaokrągleniu w części 30 – 93,5 tys. zł, w części 24 – 1500 zł i w części 85 – 272 tys. zł.

2) Doprecyzowanie kwestii zwrotu wynagrodzenia nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły za okres zawieszenia, w przypadku gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego.

Zmiana polegająca na doprecyzowaniu kwestii zwrotu wynagrodzenia nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły za okres zawieszenia, w przypadku gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego, w ten sposób, że zwrot ten będzie obejmował również dodatki do wynagrodzenia oraz wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe, może powodować skutek finansowy dla niektórych jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie przepisy ustawy – Karta Nauczyciela nie zawierają rozwiązań umożliwiających wypłatę dodatków do wynagrodzenia oraz wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe, które zostały przydzielone nauczycielom, o których mowa powyżej, przed okresem zawieszenia w pełnieniu obowiązków. Jednakże w uchwale z dnia 18 marca 2025 r., III PZP 5/24, Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że nauczycielowi zawieszonemu w obowiązkach, w związku z trwającym postępowaniem dyscyplinarnym, w przypadku wydania wobec niego prawomocnego orzeczenia uniewinniającego, wypłaca się dodatek motywacyjny i dodatek za wysługę lat, do których nauczyciel nabył prawo jeszcze przed okresem zawieszenia i stanowiły one element składowy jego wynagrodzenia – na podstawie art. 85u ust. 2 i ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela. W związku z powyższym, niektóre szkoły już obecnie wypłacają nauczycielom dodatki, do których nauczyciele nabyli prawo przed okresem zawieszenia. Zmiana w tym zakresie będzie dotyczyła jedynie nielicznych jednostek samorządu terytorialnego. W 2025 r. jedynie 11 nauczycieli, którzy byli zawieszeni w pełnieniu obowiązków, zostało uniewinnionych od zarzucanych im czynów. Do oszacowania skutków tej zmiany przyjęto, że w przypadku gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego, nauczycielowi będą wypłacane następujące dodatki: dodatek za wysługę lat, dodatek motywacyjny, dodatek za warunki pracy, dodatek z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy, dodatek funkcyjny dla nauczycieli, którym powierzono stanowisko kierownicze oraz wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe. Przyjęto również, że wszyscy nauczyciele posiadają najwyższy stopień awansu zawodowego, tj. stopień nauczyciela dyplomowanego. Według danych SIO w okresie od stycznia do grudnia 2025 r. wymienione powyżej dodatki oraz wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe stanowiły łącznie ok. 32% średniego wynagrodzenia nauczyciela dyplomowanego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela. W 2026 r. średnie wynagrodzenie nauczyciela dyplomowanego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 pkt 3 ustawy – Karta Nauczyciela, wynosi 10 300,07 zł, a zatem przyjmując procentowy udział tych składników wynagrodzenia w wynagrodzeniu średnim koszt tych dodatków i wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe, z uwzględnieniem pochodnych od wynagrodzeń osobowych po stronie pracodawcy, miesięcznie wynosi ok. 3 943 zł. Czas trwania okresu zawieszenia we wskazanych przypadkach był różny – od kilku miesięcy do kilku lat. Do oszacowania kosztów przyjęto, że okres zawieszenia będzie wynosił rok. Roczny koszt tej zmiany w przypadku jednego nauczyciela będzie zatem wynosił ok. 47 tys. zł. Do oszacowania łącznych kosztów przyjęto dane z 2025 r., zgodnie z którymi 11 nauczycieli, którzy byli zawieszeni w pełnieniu obowiązków, zostało uniewinnionych od zarzucanych im czynów. Łączny roczny koszt tej zmiany w przypadku 11 nauczycieli będzie wynosił ok. 521 tys. zł. W roku wejścia w życie

Rozliczenie wydatków wynikających z tej zmiany będzie odbywać się w ramach wynagrodzenia średniego, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela, w skład którego wchodzi dodatki oraz wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe.

Zmiana polegająca na zwiększeniu liczby członków składu orzekającego w odwoławczej komisji dyscyplinarnej z 3 do 5 w sprawach, w których rzecznik dyscyplinarny wniósł odwołanie i zawnioskował o wymierzenie kary wydalenia z zawodu nauczyciela, może spowodować nieznaczny wzrost kosztów funkcjonowania odwoławczych komisji dyscyplinarnych. Jednakże z uwagi na fakt, że spraw, w których rzecznik dyscyplinarny wniósł odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do odwoławczej komisji dyscyplinarnej i zawnioskował o wymierzenie kary wydalenia z zawodu nauczyciela w ciągu roku, jest niewiele (np. w 2025 r. – 1 sprawa w odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania), zmiana ta będzie finansowana w ramach odpowiednio budżetu ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz budżetu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Czas w latach od wejścia w życie zmian		Skutki						
		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zmiana polegająca na doprecyzowaniu kwestii zwrotu wynagrodzenia nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły za okres zawieszenia, w przypadku gdy postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego, będzie miała pozytywny wpływ na sytuację finansową tych nauczycieli i ich rodzin, bowiem po uniewinnieniu otrzymają za okres zawieszenia wszystkie składniki wynagrodzenia, których nie otrzymywali w tym czasie, a nie tylko część wynagrodzenia zasadniczego, o którą uległo ono obniżeniu w okresie zawieszenia. Zmiana polegająca na wprowadzeniu wynagrodzenia dla pozostałych członków składu orzekającego za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia będzie miała pozytywny wpływ na sytuację finansową osób będących członkami składów orzekających i ich rodzin, bowiem otrzymają oni wynagrodzenie, do którego dotychczas nie byli uprawnieni. Większość zmian zawartych w projekcie ustawy ma na celu przyspieszenie postępowań wyjaśniających oraz postępowań dyscyplinarnych prowadzonych						

		wobec nauczycieli, zwiększenie ich przejrzystości i przewidywalności, a także zapewnienie wyższego poziomu profesjonalizmu i rzetelności tych postępowań, co będzie miało pozytywny wpływ na sytuację nauczycieli, których dotyczy postępowanie wyjaśniające oraz obwinionych.
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Projektowane zmiany nie mają bezpośredniego wpływu na osoby niepełnosprawne i osoby starsze.
Niemierzalne	–	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa nie wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Zmiana polegająca na wprowadzeniu dodatkowej przesłanki umorzenia postępowania wyjaśniającego może spowodować zmniejszenie liczby postępowań dyscyplinarnych. Zmiany polegające na: określeniu terminu na wszczęcie postępowania wyjaśniającego przez rzecznika dyscyplinarnego, terminu, w którym powinna odbyć się rozprawa przed komisją dyscyplinarną pierwszej instancji oraz odwoławczą komisją dyscyplinarną, wprowadzeniu możliwości łączenia spraw, jeżeli sprawa dotyczy kilku nauczycieli i tego samego zdarzenia, przesłuchiwanie świadków, ograniczeniu możliwości instrumentalnego wykorzystywania przez obwinionych lub ich obrońców wniosków o wyłączenie członka składu orzekającego, wprowadzeniu rozwiązań eliminujących konieczność prowadzenia rozpraw od początku i powtarzania części czynności procesowych, powinny wpłynąć na skrócenie postępowań wyjaśniających i postępowań dyscyplinarnych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Zmiany nie będą miały bezpośredniego wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 września 2027 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ze względu na charakter regulacji nie przewiduje się przeprowadzenia ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		